

روی موج کوتاه

پاسخ وزارت ارشاد به مطالبه تندروها

نادره رضایی برکنار شد

در پی حواشی پیش آمده پس از کنسرت شجریان ومطالبات بسیار تندروها برای بر کناری معاونت هنری وزارت ارشاد، عصر دیروز نادره رضایی نیز از معاونت هنری وزارت ارشاد برکنار شد. سیدعباس صالحی وزیر ارشاد ضمن تقدیر از تلاش های شش‌بانه روزی نادره رضایی به عنوان معاون امور هنری وزیر، در حکمی محمدمهدی احمدی را باحفظ سمت به عنوان سرپرست جدید این معاونت منصوب کرد. دیروز همچنین حجت میرزایی از مدیر عاملی صندوق بازنشتنگی کشوری، حسین علایی از مدیرعاملی صندوق بازنشتنگی فولادو نادره رضایی از معاونت هنری وزارت ارشاد بر کنار شدند.

□□□

تهدید عراقچی به برکناری و پیگرد قضایی در مجلس

نماینده‌شاهین شهر،میمه‌هر خوار، به عراقچی هشدار داداگر فراتر از چار چوب قانونی مجلس عمل کند، علاوه بر بر کناری، به دستگاه قضایی معرفی خواهد شد. به گزارش ایلنا، حسینعلی حاجی دلیگانی در نطق میان دستور جلسه‌علنی دیروز، خطاب‌به وزیر امور خارجه گفت:شما حق ندارید حقوق ملت ایران را بنگونه واگذار کنید. وی با اشاره به سفر احتمالی عراقچی به مصر گفت: شنیده‌ایم در جریان این سفر قرار است ایران متعهد شود علاوه‌بر دادن امتیازات یک طرفه به طرف مقابل، به آژانس گزارش دهد مراکزی که بمباران شده‌چو وضعیتی دارند؛ یا باز رسان آژانس ـ که در واقع جاسوسان هستند، دوباره به ایران بیایند.

□□□

اتحادیه اروپا:

پنجره دیپلماسی در برابر ایران هم‌چنان باز است

شبکه‌العربیه در خبری فوری از اظهار نظر اتحادیه اروپا بر سر برنامه هسته‌ای ایران خبر داد. به گزارش فرانک، پرو، یک مقام اتحادیه اروپا در گفت‌وگو با شبکه‌خبری العربیه گفت: پنجره دیپلماسی در برابر برنامه هسته‌ای ایران باز است. این مقام اتحادیه اروپا همچنین از تحریم‌های آمریکا علیه سازمان‌های غیر دولتی فلسطین سخن گفت و اعلام کرد: د.د. اجماع نظر ۲۷ کشور عضو این اتحادیه بر این است که باید به راه‌حل دودولتی در مسأله فلسطین رجوع شود.

□□□

باکو:

بین ایران واسرائیل
از هیچ یک جانبداری نمی‌کنیم
نماینده رئیس‌جمهور آذربایجان در امور ویژه در گفت‌وگویی در گفت‌وگویی با رسانه اسرائیلی آی ۲۴ با بیان این که سیاست خارجی چندوجهی باکو مبتنی بر احترام دو جانبه، حاکمیت ملی و منافع مشترک کشورهاست، تأکید کرد که آذربایجان هدف جانبداری از ایران یا اسرائیل را در مسائل مر تبط با طرفین دنبال نمی‌کند. به گزارش ایسنا، «الچین امیربايوف» تأکید کرد که کشورش با ایران و اسرائیل روابطی بر اساس احترام دو جانبه، احترام به حاکمیت ملی و منافع مشترک برقرار کرده‌است. به گفته این مقام، هدف آذربایجان جانبداری در زمینه دیدگاه‌های مختلف میان این بازگیران منطقه‌ای نیست، بلکه بغای نقشی سازنده است، به گونه‌ای که به فهم دو جانبه میان آن‌ها کمک کند.

□□□

گفت‌وگوی عراقچی با وزیر خارجه مصر درباره پرونده هسته‌ای ایران

سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه ایران و بندر عبدالعاطی وز بر امور خارجه مصر در تماس تلفنی راجع به پرونده هسته‌ای ایران، تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی گفتگو کردند. به گزارش ایلنا، در این گفت‌وگو طرفین ضمن مرور تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی، به‌ویژه ادامه نسل‌کشی در غزه و توسعه‌طلبی رژیم صهیونیستی از جمله از طریق کشتار و کوجاندن اجباری مردم غزه، بر ضرورت اقدام جدی کشورهای منطقه و جامعه جهانی برای توقف نسل‌کشی و محاکمه و مجازات جنایتکاران تأکید کردند.

□□□

فعال سیاسی اصولگرا:

بحث خروج از NPT در صلاحیت نمایندگان حداقلی نیست!

فعال سیاسی اصولگرا نوشت: مباحثی مانند طرح سه‌فوری نی خروج از NPT در صلاحیت ذاتی و قانونی مجلس نیست و از طرفی بدلیل اینکه مجلس دوازدهم بسیار حداقلی است، تصمیماتش در این زمینه اعتبار مردمی هم ندارد. محمد مهاجری، در کانال تلگرافی خود ادامه داد: مسائل مهمی مانند توانمندی هسته‌ای و مذاکرات با غرب، موضوعات مهمی هستند که تصمیم‌گیری در باره آنها به نهادهای عالی کشور مربوط است و مجلس به‌عنوان یک نهاد میانی، راهی به آنها ندارد. به گفته وی، حرف‌های احساسی که نماینده‌های تندرو بی‌امون موضوعات بالا بیان می‌کنند، توسط نهادهای بالاسری جدی گرفته نمی‌شود و در واقع اینها فقط خود نشان را سر گرم می‌کنند!

□□□

مشاور فرمانده کل قوا خبر داد:

شکل‌گیری قدرت آسیایی

مرکب از چین، روسیه، هند و ایران

مشاور فرمانده کل قوا گفت: من اعتقاد دارم به شکل‌گیری قدرت جهان اسلام در آینده را دارم. از نظر من در آینده جهان به سمت چندقطبی شدن قدرت می‌رود و قدرت آسیایی مرکب از چین، روسیه، هند و ایران شکل خواهد گرفت. به گزارش ایرنا، یحیی رحیم صفوی دیروز در حاشیه آغاز به کار کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی در جمع خبرنگاران افزود: هندسه نظم جدید جهانی بر اساس شکل‌گیری چندجانبه و چندقطبی شدن قدرت شکل خواهد گرفت که یکی از آن قدرت‌ها بروز و ظهور قدرت جهان اسلام است.

□□□

زیدآبادی:

ای کاش رفتار حکومت

پیش‌بینی پذیر بود

احمد زیدآبادی در کانال تلگرافی خود نوشت: برخی از نمایندگان مجلس و هم‌سلکان آنها در دیگر نهادهای تمام‌مشکلات کنونی در سیاست خارجی کشور را به «پیش‌بینی پذیر» بودن رفتار ایران نسبت می‌دهند و خواهند «پیش‌بینی ناپذیر» شدن رفتار آن هستند! این تحلیلگر سیاسی ادامه داد: ای کاش رفتار حکومت پیش‌بینی پذیر بود تا مردم اینطور حیران و سرگردان نگران امروز و آینده خود نباشند! ثانیاً، پیش‌بینی پذیر ی علامت محاسبات عقلانی و پیش‌بینی ناپذیر نشانه عمل هر دمبیل و فکر ناشده و جنون آمیز است!

میرا قربانی فر

پرونده هسته‌ای ایران بار دیگر به کانون توجه در عرصه بین‌الملل بازگشته است. در شرایطی که جنگ دوازده روزه ایران و اسرائیل ابعاد تازه‌ای به بحران خاور میانه بخشید و حملات نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران نگرانی‌های امنیتی و فنی را افزایش داد، حالا از وین خبرهایی می‌رسد که احتمال دستیابی به توافق میان جمهوری اسلامی و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جدی‌تر از هر زمان دیگری است.

رافائل گروسی، مدیر کل آژانس، در چند روز اخیر بارها تأکید کرده که گفت‌وگوها با ایران پیشرفت داشته‌و شاید در همین هفته توافقی حاصل شود.

هم‌زمان در تهران، تحولی مهم در سطح تصمیم‌گیری رخ داده است: انتقال مدیریت پرونده هسته‌ای از وزارت امور خارجه به شورای عالی امنیت ملی، بادیبر تازه‌ان، علی لاریجانی، این تغییر به معنای جابه‌جایی در آس تیم هدایت‌کننده مذاکرات است؛ تغییری که می‌تواند مسیر آینده تعاملات ایران و آژانس و حتی گفت‌وگوهای احتمالی با غرب را تعیین کند.

بالاخره پس از روزها جدال و از سر گذاردن یک جنگ ۱۲ روزه شاید نشانه‌هایی از خاستن دود سفید پدیدار شود. نخستین نشانه را شاید بتوان اظهارات اخیر گروسی و احتمال نزدیک شدن به توافق؛ و نشانه دوم را تغییرات در ساختار داخلی و نقش لاریجانی به عنوان «ناخدای جدید کشتی دیپلماسی هسته‌ای» دانست که در نهایت، پیامدهای سیاسی و راهبردی این دو تحول بر آینده پرونده هسته‌ای ایران دارای اهمیت ویژه است.

گروسی و امید به توافق؛ از هشدار تا تأمینان

سخنان رافائل گروسی در نشست فصلی شورای حکام، مهم‌ترین سیگنال مثبت در ماه‌های اخیر به شمار می‌رود. او در سخنرانی افتتاحیه این نشست اعلام کرد که گفت‌وگوهای اخیر با مقام‌های ایرانی «پیشرفت‌هایی» داشته و امیدوار است این مذاکرات در چند روز آینده به نتیجه برسد. گروسی اما در عین حال هشدار داد که «فرصت باقی است، اما نه زیاد». این عبارت تأکیددیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سخنرانی افتتاحیه شورای حکام مبنی بر اینکه نمی‌توان این روند راه‌فته‌ها یا ماه‌ها ادامه داد، در واقع هشدار ی غیر مستقیم به تهران است که وقت کم دارد.

تأکیددیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سخنرانی افتتاحیه شورای حکام مبنی بر اینکه نمی‌توان این روند راه‌فته‌ها یا ماه‌ها ادامه داد، در واقع هشدار ی غیر مستقیم به تهران است که وقت کم ندارد. اشاره به «چند ساعت» برای مانور و وقت‌کشی ندارد. اشاره به «چند ساعت» می‌تواند تأکیدی برای ایجاد حس فوریت در حاکم ایران باشد؛ به گونه‌ای که آن‌ها نیز فشارهای خود را بر ایران هماهنگ‌تر و سریع‌تر اعمال کنند.

«شرایط جدید» تهران بعد از حملات

در برابر اظهارات گروسی، موضع ایران نیز حاکی از نوعی دوگانگی است که از یک سو

toseeirani.ir

همزمان با تغییر سکاندار پرونده هسته‌ای ایران، گروسی با قید زمان از «امکان توافق» گفت؛

ترکیب جدید «لاریجانی – عراقچی» و چندروز سرنوشت‌ساز

تأکید بر مثبت بودن گفت‌وگوها و از سوی دیگر بر جسسته کردن «واقعیت میدانی» در این میان سخنگوی وزارت امور خارجه، اعلام کرده که مذاکرات مثبت بوده ولی هنوز به جمع‌بندی نهایی نرسیده است. به گفته اسماعیل بقایی، گزارش‌خبر آژانس بررسی و مواضع ایران در قالب یادداشت رسمی به وین و کشورهای عضو شورای حکام منتقل شده است. وی بار دیگر تأکید کرد که «واقعیت میدانی» یعنی «حمله غیرقانونی و تجاوز کارانه رژیم صهیونیستی و آمریکا به تأسیسات صلح‌آمیز ایران» باید در گزارش آژانس بازتاب پیدا کند. به گفته او، آژانس درک کرده است که «شیوه و نحوه

اجرای تعهدات پادمانی ایران نمی‌تواند مانند دوره قبل از حملات نظمان باشد» و بر همین اساس، گفت‌وگوها با هدف تدوین «مدل همکاری در شرایط جدید» ادامه دارد. در واقع بقایی بار دیگر تأکید کرد که حملات آمریکا و اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز ایران شرایط را تغییر داده و نمی‌توان تعهدات پادمانی را مثل قبل اجرا کرد.

به گفته سخنگوی وزارت خارجه، آژانس پذیرفته که باید «مدل همکاری در شرایط هسته‌ای کنونی شود. این عبارت کلیدی‌ترین بخش موضع رسمی ایران است؛ تأکید بر این که حملات خارجی نه تنها نقض حاکمیت ایران بوده بلکه ساختار همکاری با آژانس را نیز دگرگون کرده است.

چندانی برای مانور و وقت‌کشی ندارد. در عین حال، اشاره به «چند ساعت» می‌تواند تأکیدی برای ایجاد حس فوریت در شورای حکام و اعضای کلیدی مثل آمریکا و اروپا باشد؛ به گونه‌ای که آن‌ها نیز فشارهای خود را بر ایران هماهنگ‌تر و سریع‌تر اعمال کنند.

«شرایط جدید» تهران بعد از حملات
در برابر اظهارات گروسی، موضع ایران نیز حاکی از نوعی دوگانگی است که از یک سو

تخطی کردند و وضعیت به قبل از تاریخ انعقاد بر می‌گردد. بنابراین اگر اسنپ یک فعال شود، بر جام دیگری ناممکن است و دیگر ما نمی‌توانیم قطعنامه‌های شورای امنیت را لغو کنیم. وی، با توجه به آغاز فرآیند فعال‌سازی مکانیسم ماشه در پی ارسال نامه سه کشور اروپایی به شورای امنیت، تصریح کرد: کسانی که می‌گویند فعال شدن مکانیزم ماشه تأثیر اقتصادی ندارد، متوجه نیستند اگر اروپا و سازمان ملل تحریم‌های خود را برگرانند، تأثیر منفی شدید خود را نه تنها بر اقتصاد کلان بلکه مستقیماً بر زندگی روزمره مردم خواهد گذاشت.

ظهور کرد: مهم‌ترین مشکلی که ما از ابتداء در بحث هسته‌ای داشتیم، فقدان استراتژی است. در حقیقت ما همواره بین دو استراتژی «تولید بمب هسته‌ای» و «عدم استفاده نظامی از انرژی هسته‌ای» سردرگم بوده‌ایم. هر کدام از این دو استراتژی، الزامات و نتایجی دارد. اگر انتخاب ما استراتژی نخست بود، پس باید از همان ابتدای تعاین تصمیم خوداز جمله نوازی بین‌المللی، قرارگیری ذیل فصل هفتم منشور سازمان ملل، تحریم‌های شدید و فشارهای زیاد اقتصادی را می‌پذیرفتیم. اگر از اول این استراتژی را انتخاب و در راستای آن حرکت می‌کردیم، در صورت موفقیت در دستیابی به تسلیحات اتمی، به کشوری مانند کره شمالی تبدیل می‌شدیم و به علاوه، شاید این موضوع برای ما بازدارندگی هم ایجاد می‌کرد و باعث می‌شد مورد حمله نظامی اسرائیل قرار نگیریم. وی افزود: اما اگر استراتژی دوم یعنی بهره‌گیری صرفاً صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای را انتخاب می‌کردیم، باید الزامات آن از جمله رعایت نسق مشخصی از غنی‌سازی، برهیزر از اقدامات تنش‌زا، داشتن روابط متعارف با قدرت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و اجرای تمام اصول NPT و پروتکل الحاقی را هم می‌پذیرفتیم. در این صورت مانند سایر کشورهایی که فناوری محدود و صلح‌آمیز هسته‌ای دارند، به کشوری در حال توسعه و با وضعیت مناسب اقتصادی تبدیل می‌شدیم که از موقعیت خوبی در سطح بین‌الملل و منطقه برخورداریم؛ مانند همان

روحانی قرار گرفت و نتیجه این دوره توافق سعدآباد بود؛ که با رویکرد «اعتمادسازی» و مذاکره با سه کشور اروپایی پیش‌رفت. با تغییر دولت و انتخابات سال ۱۳۸۴ و در دولت احمدی‌نژاد مذاکرات برای مدتی در اختیار وزارت خارجه بود اما به سرعت با روی کار آمدن سعید جلیلی به شورای عالی امنیت ملی، پرونده دوباره به شورامحول شد. در این دوره بود که مذاکرات با رویکردی «مقاومتی» پیش رفت و بن‌بست‌های طولانی رقم خورد.

اما انتخابات سرنوشت‌ساز سال ۱۳۹۲ و به قدرت رسیدن دولت روحانی، بار دیگر سرنوشت پرونده هسته‌ای ایران را تغییر داد و پرونده به وزارت خارجه و محمدجواد ظریف سپرده شد که نتیجه این دوره «برجام» بود؛ نمادی از دیپلماسی فنی و حرفه‌ای.

اماد دولت مرحوم ابراهیم رئیسی که از سال ۱۴۰۰ به پاستور رفت، بار دیگر نقش شورای عالی امنیت ملی پررنگ‌تر شد و وزارت خارجه بیشتر نقش مجری یافت.

اکنون بادیبر شدن علی لاریجانی، پرونده رسماً به شورا بازگشته است. در واقع شاید جابه‌جایی پرونده میان این دو نهاد نشان می‌دهد که هرگاه ایران به دنبال توافق و تنش‌زدایی بوده، وزارت خارجه محور شده؛ و هرگاه موضوع جنبه امنیتی و راهبردی پررنگ‌تری یافته، پرونده به شورای عالی امنیت ملی منتقل شده است. هر چند شاید این بار موضوع علی لاریجانی کمی وضعیت را متفاوت کند.

لاریجانی؛

سیاستمداری با سابقه دوگانه

علی لاریجانی چهار می‌است که هم در سیاست داخلی و هم در دیپلماسی خارجی تجربه اندوخته است. او زمانی دبیر شورای عالی امنیت ملی بود و مستقیماً مذاکرات هسته‌ای را با اروپایی‌ها هدایت می‌کرد. بعدها به ریاست مجلس رسید و به عنوان سیاستمداری عملکرد شناخته‌شده.

بازگشت او به رأس شورای عالی امنیت ملی، آن هم در حساس‌ترین برهه پس از حملات فتنه و برحیوه فشارهای

آژانس، پیام‌های متعددی دارد و به نظر می‌رسد مسئولان ارشد کشور می‌خواهند با بازگرداندن چهره‌های باتجربه، ثبات بیشتری به تیم مذاکره کنندهبدهد. همچنین باید توجه داشت که لاریجانی از تیم صرفاً دیپلماتیک وزارت خارجه، سابقاً و ریشه‌های امنیتی-سیاسی پررنگ‌تری دارد و ممکن است مواضع سخت‌گیرانه‌تری اتخاذ کند و درود او به معنای تغییر در تاکتیک‌های مذاکره باشد؛ به این معنا که شاید پرونده هسته‌ای و مذاکرات از تمرکز بر جزئیات فنی به سمت طرح‌ریزی سناریوهای کلان سیاسی پیش‌برود.

بازگشت «مدل شورای عالی امنیت ملی»
انتقال پرونده به شورای عالی امنیت ملی، از نظر ساختار داخلی، یادآور دوره‌هایی است که این شورا مانند هدایت مذاکرات

شماره ۱۹۹۴ / سه‌شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۴ / ۱۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ / ۹ سپتامبر ۲۰۲۵

چندروز آینده، همان‌طور که گروسی گفت، سرنوشت‌ساز خواهد بود. توافقی سریع با آژانس می‌تواند راه را برای کاهش تنش‌ها باز کند و حتی بستر گفت‌وگوهای وسیع‌تر با غرب را فراهم سازد. اما شکست در رسیدن به جمع‌بندی، خطر ارجاع پرونده به شورای امنیت و فعال شدن مکانیسم‌های تنبیهی را دوباره زنده خواهد کرد

را برعهده داشت. چنین مدلی به معنای افزایش وزن نهادهای امنیتی در برابر دستگاه دیپلماسی است. از منظر سیاسی نیز این جابه‌جایی می‌تواند پیام روشنی به اصولگرایان و افراطیون تندرو باشد مبنی بر این که پرونده حساس هسته‌ای دوباره در دستان فردی قرار گرفته که به‌طور مستقیم زیر نظر رهبری فعالیت می‌کند و قابل اعتمادتر تلقی می‌شود.

تلافی دوروند در یک پرونده

حالا اگر دو خبر اخیر را کنار هم بگذاریم، تصویری روشن به دست می‌آید: در سطح بین‌المللی، آژانس و مدیر کل آن سیگنال مثبت می‌دهند و از امکان توافق سخن می‌گویند و در سطح داخلی، ایران با تغییر سکاندار پرونده، به دنبال افزایش انسجام و استحکام مواضع خود است؛ این تاقی می‌تواند هم فرصت باشد و هم تهدید. اگر علی لاریجانی با رویکردی عملکردیانه وارد دولت ممکن است مسیر توافق با آژانس هموارتر شود. اما اگر نگاه امنیتی-سیاسی بر مذاکرات غلبه کند، احتمالاً پیچیدگی‌ها بیشتر خواهد شد.

معمای چشم‌انداز پیش‌رو

در هر حال چندروز آینده، همان‌طور که گروسی گفت، سرنوشت‌ساز خواهد بود. توافقی سریع با آژانس می‌تواند راه را برای کاهش تنش‌ها باز کند و حتی بستر گفت‌وگوهای وسیع‌تر با غرب را فراهم سازد. اما شکست در رسیدن به جمع‌بندی، خطر ارجاع پرونده به شورای امنیت و فعال شدن مکانیسم‌های تنبیهی را دوباره زنده خواهد کرد.

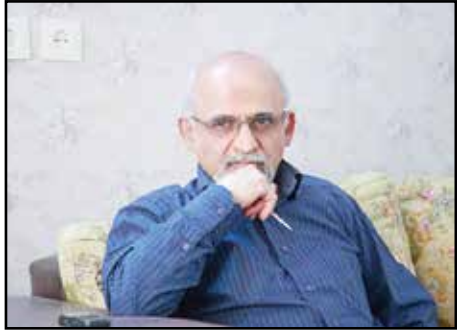
در این میان، نقش لاریجانی به‌عنوان ناخدای جدید ایسن کشتی پرچالش تعیین‌کننده است. آیا او می‌تواند تجربه گذشته‌اش را به کارگیرد و معادله‌ای تازه میان اعراب غرب و ایران ترسیم کند؟ یا این که ورود او به معنای سخت‌تر شدن مواضع طولانی‌تر شدن روند خواهد بود؟

پرونده هسته‌ای ایران در نقطه‌ای حساس ایستاده؛ نقطه‌ای که از یک سو امید به توافق با آژانس بیشتر از همیشه است و از سوی دیگر، ایرانی‌ها پس از جنگ ۱۲ روزه کمتر اعتماد می‌کنند. آینده این پرونده بستگی به آن دارد که کدام رویکرد در تهران غالب شود: عملگرایی برای توافق یا مقاومت. در هر دو حالت، پیامدها نه تنها بر سرنوشت ایران بلکه بر اقتصاد، سیاست داخلی و جایگاه بین‌المللی ایران تأثیر خواهد گذاشت.

شدن اسنپ یک برسم، نداشتن موضع بی‌طرفی و حمایت ایران از روسیه در جنگ با او کر این و تصویب قانون راهبردی در مجلس می‌تواند باشد. الان هم باید متوجه باشیم قطعنامه ۲۲۳۱ قابل تکرار نیست و گذشت زمان به ضرر ماست. لذا نباید بگذاریم که به جرم از دست برو و در صورتی که کاری نکنیم دو هفته دیگر به تاریخ می‌پیوندد.

ظریف با بیان این که سیاست ما در این رابطه باید بر سه محور؛ فهم درست از شرایط، طراحی یک حرکت سیاسی و نیز تولید روایت کار ساز، استوار باشد، در ارائه تصویر از شرایط گفت: اختلاف میان آمریکا و اسرائیل در رابطه با ایران در استراتژی است؛ به این معنی که اسرائیل به دنبال فروپاشی نظام و تجزیه ایران است اما آمریکا ایران ضعیف‌شده را می‌خواهد. از سوی دیگر ایران هنوز توان ضربه زدن به اسرائیل را دارد؛ ضمن این که در حال حاضر منطقه هم از یکه تازی اسرائیل نگران است.

شماره ۱۹۹۴ / سه‌شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۴ / ۱۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ / ۹ سپتامبر ۲۰۲۵

مجدداً قرار بگیریم و بمبی هم نداریم که بتواند برای ما باز زندگی ایجاد کند. البته که من معتقدم شاید همان ۳ یا ۴ دهه قبل که تازه وارد بحث هسته‌ای شده بودیم، بمب اتمی برای ما ن بازدارندگی می‌داشت، اما اکنون حتی اگر فراهم به بمب اتمی دست یابیم، دیگر به بازدارندگی نمی‌رسیم. وی اضافه کرد: به هر حال، ما تمام هزینه‌هایی که به یک کشور داری بمب اتمی تحمیل می‌شود را پرداخت کرده‌ایم، بدون اینکه واقعاً در پی ساخت تسلیحات هسته‌ای باشیم. این ناشی از اشتباه ما می‌شود. ما که هیچ راه در پی استفاده غیر صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای نبودیم، پس نباید دست به غنی‌سازی ۶۰ درصد می‌زدیم. هیچ کسی در دنیا نمی‌پذیرد کشوری که در پی ساخت بمب اتمی نیست، دست به این می‌زند از غنی‌سازی بزند. بنابراین، این رویکرد هیچ نتیجه‌ای جز هزینه می‌اندازد است.